

ҲАМИША ҒОЛИБ, БАРҲАЁТ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СССР СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • 21 январь 1970 йил, чоршанба • № 16 (14.482) • Баҳоси 2 тийин.

ЛЕНИН 100 ЙИЛЛИГА 91 КҮН ҚОЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН
ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ТАШАБУСҚОРЛАРДАН

ИБРАТ ОЛИБ

АНДИЖОН. (ЎзТАГ). Ҳар кун планга қўшимча равишда маҳсулот чиқарамиз — В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллиги шарафига зарбдор меҳнат ваҳтасида туриб ишлаб «Электроаппарат» заводи коллективи шундай шор остида ишламоқда. Ленин бунга эришиш осон бўлаётгани кўк. Бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш планга кўра, ўн икки процент ортади. Бунинг учун резервлар топилди. Илгаригидан кўра анча мукаммал технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, ишчиларнинг маънавий ошдириш ҳисобига графикдан ўзиб кетишга муваффақ бўлди.

Бекободлик металлургиянинг юбилей йилни янги меҳнат зафарлари билан кутиб олиш тўғрисидаги чакирқиларга жавобан приборсозлар ўзларининг мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Беш йиллини илгари мўлжаллангандек беш кун илгари эмас, балки муддатидан 10 кун илгари бажаришга аҳд қилинди. 22 апрель кун эса, тежалган хом ашё ва электр энергия ҳисобига ишланади.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Улуг доҳий В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари тайёрлаган ҳолда кутиб олиш ва беш йиллик план тоширишларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган «Сурхондарё» областидаги «Сурхон» совхозининг чорвадорлари ақолий галабага эришдилар. Улар давлатга 41 тонна семиз гўшт тошириб, биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этдилар. Бу соҳада Бекбой Качалов раҳбарлик қилаётган бурдоқчилик фермасининг коллективи яхши намуна кўрсатди. Улар боқувга қўйилган молларни яхши парвариш қилиб, тез семиртишни таъминладилар.

Н. ОДИЛОВ.

ЧОРВАДОРЛАР СОВҒАСИ

Янгийўл районидagi Ленин номи колхоз чорвадорлари ҳам меҳнатда катта муваффақият қозондилар. Улар доҳий юбилейга муносиб тортиб тайёрлаш учун иштироб, давлатга гўшт сотиш биринчи квартал планини барвақт адо этдилар. Қабул пунктга 260 центнер бурдоқчи гўшти тоширилди. Шу райондаги Назарали Навоёв номи колхоз ҳам гўшт тайёрлаш биринчи квартал планини бажарди. 120 центнердан зиёд семиз гўшт сотилди.

Х. ТОШМАТОВ.

ЮКСАК МУКОФОТ

Совет адабиётини ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари ва самарали жамоатчилик фаолияти учун Ёзувчи Михаил Васильевич Исаковскийга СССР Олий Совети Президиумининг Фармонида биноан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди, унга Ленин ордени билан «Уроқ ва Болга» олтун медали тоширилди.

ЛЕНИНИЗМ— ЗАФАР БАЙРОҒИ

Марксизм-ленинизм голяри, коммунизм идеаллари тантана қилаётган замонда яшаётганимиз учун чексиз бахтирмиз. Аммо шу замона, шу бахтли давронга нелгунча халқимизнинг энг яхши фарзандлари, неча-неча авлод ва аждодларимиз озунча тер тўқмадилар. Улар инсониятнинг эзгу орзу-умидларини рўёбга чиқариш йўлида ҳеч қандай тўсиқ ва қийинчиликлардан ҳайиқмадилар. Эри учун, бахтиёр замон учун, маъмур ҳаёт учун курашчиларга улуг Ленинден буюк бир зот бош бўлди-ю, омманинг бамисоли оёган довуандек кудратли ҳаракати бутун иктомий ҳаётни ағдар-ўнтар қилиб ташлади, неча асрлар ва неча-неча авлодлар қон тўниб, жон бериб эришолмаган ва шунинг натижасида фақат эр-танлар ва афсоналарда кўйланиб нелган ёрнин ҳаёт тарихдан мустақкам ўрин олди.

Бутун совет халқи ва ленинизм голяри тантана қилаётган жаҳон социализм системаси мамлакатларининг меҳнатчилари дунёда биринчи бўлиб янги иктомий тузум сари йўл бошлаб берган, шу тузум подворига биринчи гиштини қўрган, ер юзидagi барча халқлар ҳам албатта олдинки-нейинини шу йўлни таллаб овозларини башорат қилган Владимир Ильич Лениннинг ишборан номини чуқур хурмат ва чексиз миннатдорчилик ҳис-туғйуларига тўлган ҳолда тилга олмоқдалар. Инсоният жамият тарқиётини тезлаштиришга йўл очиб берган жуда кўп нафийларнинг гувоҳи. Шунга қараб у маъмур нафийларнинг аҳамиятини муносиб баҳолаб, бугун асри, электр асри, машина асри, деган номларни берди. Ингирманчи асри ҳам турли номлар билан юртишди. Унга атом асри, космос асри деган ва бошқа сифатлар беришди. Ленин асридада юз бераётган ҳамма туб сифат узғаришларини номна-ном санаб чиққан киши буларнинг ҳаммаси ЛЕНИН ва ЛЕНИНИЗМ тушунчаси билан бевосита боғлиқ эканлигига тўла ишонч ҳосил қилди.

Ҳудди шундай, XX аср тарқиётларвар инсониятга нимани хайрли нарсга берган бўлса, буларнинг ҳаммаси Ленин ва ленинизм номи билан маҳкам боғлангандир, мамлакатимизда қилинаётган буюк яратувчилик ишларининг ҳаммаси улуг доҳийимизнинг, шу буюк инсон тузган шонли Коммунистик партияимизнинг жишқини ва илҳомбахш фаолияти туфайлидир.

Бутун халқ ишчилар ва деҳқонларга, жаҳондаги барча меҳнат ишчиларига илҳом муқаббат билан Лениннинг юртини уришдаги тўхтаганига қир олтин йил бўлди. Силкам ярим асрдан буюк совет халқи доҳийимизнинг ўзи тузиб, волга етказган, унинг ўлмас голярини ўзида мужассамлаштирган ленинизм Коммунистик партия раҳбарлигида инсоният халқи кўрмаган йўлдан дадил қадам ташламоқда. Бизнинг ҳар биримиз бутун онгли фаолиятимизни, ишларимиз ва режаларимизни доҳий белгилаб берган буюк ҳаёт йўлнамаси билан улчамоқдамиз.

Шоир айтганидек Ленин «узюқларни кўра бидди замоналар оша, кўзи бир қарашда қараб ер юзин». Zero, коммунистик нурилишнинг ҳар бир босқичида, катта ва ички ҳар бир вазифани ҳал этишда, иқтисодий ва сиёсий проблемаларини ҳал этишда биз Ленинга, унинг абадий барҳаёт таълимотига мурожаат қиламиз. Чунки, ленинизм Коммунистик партияимизнинг голий байроғи ва нури, ички ва ташқи сиёсийимизнинг илвий асосидир. Биз мана шу буюк голий асосга таяниб, давримизнинг айл-иридо, шон-шарафини, номус ва ори бўлган партия раҳбарлигида буюк тарихий ишларини дадил амалга оширмоқдамиз, ҳаммизга, ҳар қачон, яратувчилик ва кураш ишларимизда шу бирдан-бир тўғри таълимотга таялмоқдамиз. Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг нейинги Пленумлари қарорлари мана шу ленинчи сиёсийимиз коммунистик нурилиш ҳозирги босқичидаги жуда аниқ ва ёрқин ифодаланган бош йўлидир.

Халқимиз янги жамият нурилиши йўлида амалга ошираётган ҳар бир ишда, кундалик ҳаётда улуг доҳийимизнинг раҳнамолигини ва унинг доно маслаҳатларини ҳар қадамда сезиб турибди. Ҳар бир ишчимизда биз Ленин билан маслаҳатлашиб йўл тутамиз. Шунинг учун ҳам Лениннинг аниқ нафаси теканки Ингирманчи асрининг, Ленин асрининг, коммунизм асрининг ишчилари бу замонда яшаётган дилларидан, Лениннинг қизиқ берган режаларини амалга оширишда шахсан қатнашаётганларидан беҳад бахтиёрдирлар.

Ильичнинг энг яқин ёрдамчиси ва рафиқаси И. К. Крупская меҳнат аҳлига мурожаат қилиб «Владимир Ильичнинг номини хурматламоқчи экансиз — ҳамма ишда ҳам унинг васийларини амалга оширинг» деган эди. Доҳийимизнинг энг катта васийти коммунистик жамият нуриш эди. Партияимиз ўзининг коммунизм нуриш Программасида шу нурили жамият нуришнинг халқининг бевосита амалий вазифасидир, деб эълон қилди. «Коммунизм нуриш — дейилади КПСС МКнинг «В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига» Тезисларида, — бизнинг энг асосий истиқболимиз. Ленин коммунизмни социализм ривожининг, унинг заминидagi имкониятлар ва афзалликлар намоён бўлиб, рўёбга чиқишининг қонуниятини натижаси деб билган эди».

Ленин социалистик эконоимикани бутун чоралар билан ривожлантириш зарурлигини қайта-қайта таъкирлаган. Унинг бу васийти, ни ҳам партия раҳбарлигида амалга ошириб, ўтмишда иқтисодий ва иктомий жиҳатдан қолоқ мамлакатимизни кудратли социалистик давлатга айлантирди. Янги жамиятнинг ишлаб чиқарувчи кучлари ҳозир коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда фаол қатнашмоқда.

Улуг доҳийимиз қолоқ мамлакатларнинг халқлари илгор мамлакатларнинг пролетарлари ёрдами билан тарқиётининг куйи босқичидан, яъни феодализмдан қаттиқлашгани четдан ўтиб, социализм кура олишлари мумкинлигини олдиндан башорат қилган эди. Унинг бу буюк илвий башорати СССРдаги барча қардош халқларнинг, аввало, улуг рус халқининг ёрдами билан собий Туркистон ўлкасида ҳам реал ҳақиқатга айланди. Совет Шарқи республикалари бутун Совет республикалари катори янги жамият нурилишида иштирок қилмоқда.

Шарқида социализмнинг машъаулига айланган Совет Ўзбекистони саноят, маданият, или-фан ва эконоимининг бошқа ҳамма жиҳатлари бўйича дунёдаги энг тарқиёт этган капиталистик мамлакатлардан ҳам ўзиб кетди. Ҳозир 1300 дан ортди янги саноят корхонасида ярим миллиондан ортди ишчи, ўн минглаб инженер-техник ходим меҳнат қилмоқда.

Шу нурили ҳаётимизнинг, бахтиёр турмушимизнинг ижодчиси улуг доҳийимиз ишнинг, коммунизм нуришдек илҳомбахш ишнинг тантанаси учун билимимизни, бутун талантимизни, қалбимиз кўрнин аймай сарфлаймиз, бутун фаолиятимизни шу буюк ишларга бағишлаймиз. Халқимизнинг бугунги азини қарори шундай.

Республикамиз қиллоқ ҳўжалик меҳнатқашлари В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, меҳнатда катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Пахта етиштиришни кўпайтириш мақсадида баҳорчи дала ишларига намунали тайёрларни кўриляпти. Чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл қилиш соҳасида кувончли натижаларга эришляпти. Бу ҳақда редакциямизга қўйлаб хунхабарлар келмоқда.

ТҮРТИНЧИ КВАРТАЛ ҲИСОБИГА

Уртўл райондан олинган ана шундай хабарлардан бирда айтилишича, «Правда» колхозининг чорвадорлари юбилей вахтасида туриб, катта галабани кўлга киритдилар. Улар ўт-

В. И. Ленин 1919 йилда Моссовет балконида туриб нутқ сўзламоқда.

Д. Налбанди чопган расмдан репродукция.

ҲОЗИРГИ ДАВРДА ЛЕНИНИЗМ РОЛИНИНГ ОШИШИ ВА АНТИКОММУНИЗМНИ ТАНҚИД ҚИЛИШ

19 январь кун Москвада «Ҳозирги даврда ленинизм ролининг ошиши ва антикоммунизмни танқид қилиш» деган мавзуда халқаро назарий конференция очилди. Конференцияни СССР Фанлар академияси билан социалистик мамлакатларнинг Фанлар академиялари қаъирди. В. И. Ленин туғилган кунининг юз йиллигига бағишланган бу конференция ишида халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниди, арибоблари, бирини марксизм назариячилар катташмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сне-сий бюроси аъзолигига кандидат. КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев «Антикоммунизмга нариш идеология кураши ва ленинизм» деган мавзуда доклад қилди.

Конференция катнашчилари КПСС Марказий Комитетининг секретари, академик Б. Н. Пономаревнинг «Ҳозирги замон жаҳон революцион маррабни ва империализмнинг асосий голий-сиёсий кураши бўлиш антикоммунизмга кураш нураш» деган докладни ҳам тингладилар.

(ТАСС).

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

20 январда Тошкентда идеология ходимларининг республика кенгаш-семинари ўз ишнини бошлади. Бу Кенгаш-семинар КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига» Тезисларини пропаганда қилишга бағишланди. Кенгашда катнашиш учун партия, совет ва касаба союзу органларининг раҳбарлари, олий ўқув юрталарининг ректорлари ва иктомий фанлар кафедраларининг мудири, ижодий союзуларнинг раҳбарлари, маданият арбоблари, «Билим» жамиятининг ходимлари, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар ва журналистлар таклиф этилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига» КПСС Марказий Комитетининг Тезислари ва республикада партия пропагандасининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов «Ўзбекистон ССР халқ ҳўжалигини ўтган тўрт йил мобайнида ривожлантириш якулида ва беш йиллик тугалловчи йилнинг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Осиё халқлари» деган мавзудаги докладини ҳам тингладилар.

Кенгашнинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари В. Г. Ломоносов, Н. М. Матюков, М. М. Мухомонов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидатлар М. А. Абдуразоқов, М. Т. Турсунов, КПСС Марказий Комитети маданият бўлими мудирининг биринчи ўринбосари З. П. Туманова ўртоқлар қатнашмоқдалар.

Кенгаш 21 январда ўз ишнини давом эттиради. (ЎзТАГ).

Х. РАУПОВ.

Владимир Ильич Ленин ғоялари коммунистлар фаолиятида, ишчилар синфи ва барча меҳнатқашларнинг курашида, социализм ва коммунизмнинг зафарли ривожланишида, инсониятнинг енгилмас социал тараққиётида рўёбга чиқмоқда.

Лениннинг номи ва иши абадий яшайди!

(Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин тугилган кунининг 100 йиллигига» Тезисларидан).

ЛЕНИНГА

НУРЛИ ХАЁТ

Ильич суратини ипак билан тикиб ўтирган қиз отасидан сўрайди:

— Ота, ўлкамизда қим Ленин ҳақида биринчи бўлиб ошганга ва қим биринчи бўлиб уни кўрган?

— Э, бу узоқ тарих. — Ҳақоқимиз бошланди ота. — Лениннинг биринчи бўлиб катта ўғиллик олдиди ишчи Дуст Устабоев кўрган экан. Инқилобдан ағча яшаридан у рус ишчилари билан дўстлашиб, Лениннинг дастлабки китобларини ўқиган...

Октябрь инқилоби ғалаба қилгандан кейин эса биз Дуст Устабоевдан Ленин ҳақида қанча-қанча ҳикоялар ошган экан. Бу ҳикояларнинг тингилган қизига Ленин — жуда барибаста, ғоят кучли, у бир қарагандаёқ эолим бойлар, оғ пошполар, амирлар ва бекалар юз тубан кетадиган пахлаводек туюлар эди. Аслида эса Устабоев Ленинни биринчи марта фақат 1920 йилда, Кремлда Советларнинг Бутуниттифок VIII съезида кўрган экан. Минбарга ўрта бўлиб, олдиди киши кўтарилганда ҳайратда қолган экан...

Ленин Устабоев ўз ҳикояларида Ленинни боғир пахлавод қилиб кўрсатиб, янглишмаган эди. Ленин ва у тузган партия амалга оширган ишларини афсоналардаги боғирлар ҳам қила олмайди.

ЛЕНИННИ КЎРГАНЛАРИ. Бундай олти йил муқаддам В. И. Ленин тугилган кунининг 94 йиллиги арафасида доҳий билан учрашгани ва сўхбатлашгани бахтига муассар бўлган бир гуруҳ узбекистонлик инқилоб ветеранлари редакцияда меҳмон бўлишди, уларнинг юрак сўзларини ёзиб қолдиришган эди. Мана, шундан баъзи парчалар:

«Владимир Ильич Ленин! Бу ном — ер юзиданги миллионлар учун гот қадри ва мўътабар. Бу ном — бутун дунё меҳнатқашлари учун машаъ ва йўлчи юлдуз. Бу ном — прогрессив инсониятнинг қалб ва ақлида яшайверадиган, тинчлик ва социализм учун, порлоқ истиқбол учун, эркин ва бахтли ҳаёт учун, кишиларнинг қардошчилиги учун, коммунизм учун ҳормай-томлай кураш олиб боришга даъват этаредиди...»

... Биз Туркистонда Ленин голларини амалга ошириш учун курашни шарафига муассар бўлганимиздан ҳечқис мамнуимиз. Ленин қандай умид билан ишлаган бўлса, у бизни оруз қилган бўлса, буларнинг бари Совет Ўзбекистонига ҳам ўша амалга оширилди. Республикашнинг санаот ва иқтисодик си шу келар ривожланиб кетдики, бунга сўз билан ифода қилиб бўлмайди. Серқуш Ўлкамининг Совет Шарқда машаъ бўлиб қолганини Ленинга миллий сиёсатнинг порлоқ тантанасидир.

Ленин голлари коммунизм йўлини кураш қилиб ёритиб турибди. Бу йўл бизни коммунизмага олиб боради.

ОЗОДЛИК ЭЛЧИЛАРИ

Мен Ленинни кўрганларим кўрганман Ва уларга боқиб ҳаёт сурганман.

[Мақсул ШАЙХЗОДА]. Шамсиддин Гойибжонов, Тураҳон Иброҳимов, Хадича Исломидова, Розалия Шерешевская, Назонат Остонова, Зухра Юсупова... Булар Октябрь инқилобининг зафарди кўшини очиб чехра билан кўтлаган, доҳий Ленин билан кўришган ва сўхбатлаган узбекистонлик бахтиёр онахонларимиз.

Кўлга қалам олиб, бир вақтлар тўрт девор ичида азобда кун ўтказган, юзи нур кўрмаган, бидъатлар улусига кўмилган оналаримизнинг ўтмишини ёзар эканмиз, кўз олдимида ана шу тарих саритларига қарши дадил ўт очган, улуг Лениннинг кўксига миннатдор бўлиб бош кўйган Ўзбек аёллари ичида дастлабки коммунист «Хукум» даврининг биринчи қалдиригун нуроний Шамсиддин буюмимиз намоян бўлади.

«Сира-сира ёдимдан чиқмайдим. Отам бир бурда нон топиб бизни боқиб мақсадда бойнинг эшигида эртаю-кеч тер тўкиб ишлар эдим. — деб ёзади Ш. ГОЙИБЖОНОВА хотирасида. — Кўп ўтмай пахта тозалаш заводига ишга ўтдим. Шунда ҳам эганимиз кийимга, қорнимиз оқатга тўймади. Онам узун кечаларни тонгга улаб, қоп тиниб, заводга олиб борар эди... Оғир ҳаёт уни оёқдан йиқитди. Отам ҳам оғир дардга чалиниб вафот этди. Иш оғир бўлишига қарамай, заводга боғиб отамнинг ўрнида ишлаб бошладим...»

Бир оз омадидан бор экан шеккили, меҳрибон ишчилар ҳам топилиди. Шорохова ва Курбанова деган рус аёллари 1912 йили мени шаҳар касалхонасига ишга жойлаштиришди. Ҳаёт учун курашни ана шу касалхонада бошладим...

Инқилоб олди ғалабелари кучайган 1917 йил... Қош қорайган чоғда касалхонадан сал нарироқда бирдан отишма бошладим. Ҳамма ҳамширалар дераза остига тўланишди. Ташқарига чиқишга ҳеч ким ботина олмади. Шу пайт дераза қаттиқ тақиллади.

— Шумилов оғрадиган ҳужумга ўтди. Бинтларини олиб, ёрдамга чиқинлар, — деди аллаким.

Бир неча ҳамшира даволан анкомларини олиб, ўша томонга югурди. Уларнинг олдида Шамсиддин борарди. Шу кунги бу ҳамширалар қўлида бир неча қизил аскар даво топили...

Орадан кўп ўтмай Ш. Гойибжонов Урта Осиё хотин-қизлар бюросига аъзо қилиб олинди. 1921 йили бу бюро хотин-қизлар конференциясини чақирди ва конференцияга Ўзбек, қозоқ, тоjik, озарбайжон ва туркман аёллари ҳам тақдир қилинди. Конференцияни чақиртиришдан мақсад — озодлик учун курашда хотин-қизларнинг активлигини янада ошириш эди. Ингиллиз охирида Шарқ хотин-қизларининг съезида 87 делегат сайланди. Улар орасида Шамсиддин ома ҳам бор эди.

Янгича оламга қадам қўйётган қиз-қалбон

Узбекистон халқ рессоми Л. Абдуллаев ишлаган расм.

ШАРҚ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ ДОҲИЯ ҲУЗУРИДА.

пайтахтга, доҳий Ленин ҳузурига ошқарди. Ш. Гойибжоновга ўша ҳаяжонли дамлар ҳақида шундай ҳикоя қилади:

— Кунини-кечагидек ёдимда. 1921 йил июль ойида 87 кишидан иборат Шарқ хотин-қизлари посолда 18 кун йўл юриб, улуг пайтахтга етиб бордик. Бизларни Н. К. Крупская, К. Цеткин, А. Коллантайлар илчи ва самимий кўчиб олинди... Москвининг қарига боқмай, нималариндир ҳикоя қилаётгандек эди назаримда. Ўша жойларга доҳийнинг қўли текнарида Ҳушар кўзларимга сурткин келарди. Деразалар орасида фақат мен очиб эдим. Паранжиданги дугоналарим ҳам чачовон орқали кўришга қаноат қилмай, тўхтаб-тўхтаб мўралаб қўйишарди...

Биз гувоҳи бўлаётган воқеалар, эшитаётган гапларимиз қанчалик қизиқарли бўлмасин, доҳийни кўриш истаги бизга ҳамон тинчлик бермас эди. Шунинг учун ҳам сабрим чидамасдан Надежда — Константиновнадан:

— Ўртоқ Ленин билан учрашнинг мумкинми? — деб сўрадим.

Надежда Константиновна доҳийнинг бегоб эканлигини айтди. Орадан икки-уч кун ўтгандан сўнг биз тўхтаган Домосоведга доҳийнинг келганлиги ҳақида дув-дува гап бошланди... Ҳар биримиз қулиб, ҳаяжонланиб турган эдик. узокдан улуг сиймонинг нетаётганини кўриб қолдик. Ҳаммамиз доҳийни ўраб олдик. Кўпчилик делегатларимиз Ленинни кўриш учун рўдаполарини отиб юборишди. Ўша вақт-

даги ҳаяжонимиз ифодалашга сўз топа олмайман.

— Эзилган Шарқ хотин-қизларининг кўтарилиши — бу бизнинг ғалабамиздир. — деди ўртоқ Ленин... Унинг юзларига боқиб, излаган орк кўшини ақлоқ кўргандек бўлдим...

Ҳақиқатан Ленинни кўриш мен учун жуда катта бахт эди. Бу воқеа мени ҳар қандай голларни матонат билан енгиб ўтишга ўргатди. Қизил майдонда ўтказилган митингда Шарқ хотин-қизлари номидан сўзга чиқиб, орк учун курашни давом эттиришга сўз бердим...

Шамсиддин ома Токентнга қайтган, унинг актив иштирокида «Шарқ» тикучилик артели очилди. Артель ўз навобатига паранжи ташлаш учун ташвиқот маркази бўлиб хизмат қилди.

Ленин доимо эҳтиёткорлик билан иш кўриш лозими эди. Шамсиддин ома ҳам коммунистлик гувоҳномасини узоқ вақтгача сочи орасида беркитиб юрди.

«Э-хе, қай бирини айтмай...» — деб ёзган эди у — Революциядан олдинги ҳаётимдан фақат эри меҳнат ёдида қолган. Революциядан кейинги дастлабки даврда ўртоқ Ленинни кўрганим, озодлик учун курашганим ҳаёт дафтаримга ёзилди. О. УСМОНОВ, М. МУҲСИМОВ.

ИНҚИЛОБЧИЛАР ҲИКОЯСИ

«Ленин! Қандай улуг ва қўқур маъноли сўз бу. У инсонга ҳос доноликни, билми, орзу-умид, ақоли адолатни, ер юзиданги барча энг яхши, жоқил нарсаларни ўз ичига олган. Биз Ленин тўғрисида қанчалик ғайриқатъий ва ёзмайлик, бу маъзунини ҳеч қачон тугата олаемиз. Чунки, унинг шахсияти шунчалар кўп қиррали, маънавий қиё-

фаси шунчалар жоқибалидир. Лениннинг инсоният бахт-саодати учун олиб борган кураши ва яшган йиллари биздан қанчалик узоқлашган сари унинг улугвор сиймоси бизнинг кўз ўнгимизда шунчалар ёркинроқ намоян бўлаверарди.

Л. А. ФОТИЕВА.

ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ

Комил ЯШИН.

Бу лавҳалар ҳақида ҳечқис ҳаяжон билан фикр юритарканман, кўз ўнгимга, дастлаб, асрий қолоқликлар ҳужм сурган ўзбек дёғри келади. Юз йилларнинг даҳшатли манзараларини кўраётгандек бўламан. Наҳордан солмағча омон билан ер тирноб ўтган, аммо нону-суга ёлчиманган юз минглаб дёғқонлар, жинчиқор дудидан заъфарон бўлган сўник чехралар, ёлписига саводсиз бўлган авом халқ, турли хасталикларга чалиниб, шифо умидида кўзи очиб кетган беморлар, паранжи зулматидан инграб фиғон билан ўтган аёлларимиз, хуллас ўзининг топанга ўзига буюрмай, асрларча бир ҳовуқ зодагонларни боқиб, хору-зорликда ўтган аянчилик қисматлар тарихи қалбимга, ларза солади. Бу қисмат—Чор Россиясидаги барча халқларнинг, Урта Осиё халқларининг—тожиклар, қозоқлар, туркманлар, киргизлар, қорақалпоқларнинг ҳам насбаси эди. Бу халқларнинг бахтини очадиган, ари-додин эшитадиган, ҳақиқий одамийлик қимматини бахш этадиган Замон, Инсон ҳерак эди.

Буюк Ленин ана шундай замонни бошлаб берди. У барпо қилган қудратли партия зулми ва бахтсизлик абадий эмаллигини ибтолади. «Азороганинг ғолибона ҳайкириги халқлар қалбига эри кўнлинини солди. Сўтборнинг сўмас ёлқинлари асрий қоронғиликлар кечасини бандиди. Бу ёлқин халқларнинг тақдирини ёритди, истибоддорларнинг алди-илдиғигага қўйди, инсоний истеъдодлар йўлини равшан қилди.

Мамлакатимизда Октябрь ғалаба қилиб, халқларнинг эзгу орузлари қарор топган, энди социалистик қурилишлар даврига қадам қўйиб зарур эди. Социализм ҳали тарихда мисли кўрилмаган йўл эди. Бу — тамомилан янги йўл, янги давр, янги яшаш тарзи, янги омон, янгича туюнчалар йўли эди. Ленин голлари билан ягона Иттифокга уюшган катта-кичик, илгор-қолоқ халқларнинг барчасини тенг, муносибон ривожлантириш, уларнинг буюк ҳаёмолиги ва ҳамдўстлигини бунёдга келтириш, уларнинг ягона, улугвор мақсад йўлидаги бирдамлигини уюштириш вазифаси турар эди. Бу, жуда мураккаб, тарих давомида тажриба қилинмаган, гигант эҳл-заковат, беқиёс дадиллик талаб қиладиган вазифа эди. Владимир Ильич Ленин ва курашларда тоблаган Коммунистик партия ана шундай буюк вазифани бажаришга киришди.

Улуг доҳий бу вазифани муваффақиятчи ҳал қилиш йўлини кўрсатиб, қолоқ мамлакатлар илгор мамлакатларнинг пролетариати ёрдами билан, қанчалик тароққий йўлини четлаб ўтиб, совет тузумига ва тароққийнинг муйеян боқилар орқали коммунизмага ўтишлари мумкин, деб таълим берди.

Лениннинг бу тарихий-илмий ҳулосаси, доҳийна башорат ва у бошлаб юборган буюк ишлар моҳиятини тушуниб етолмаган буржуа фикрраччилари, гоъий душманларимиз, турли ранг ва ниқобдаги қароматчилар: «бу фақат қуруқ таҳмин,

асоссиз фараз, амалга ошмайдиган режа» деб айюҳаннос солдилар. Улар, капиталистик тароққий йўлини ўтмаган халқлар социализмага, коммунизмага мутлақо ўтолмайдилар, деб вассасига туюдилар. Лениннинг улугвор планларидан саро-симлага келган айрим буржуа арбоблари уни «Кремлдаги ҳайлараста» деб ҳам атадилар.

Аммо жаноблар қанчалик жар солмасилар, бу фараз эмас, Ленинга ҳос буюк заковат билан илмий асослаган, тарих тароққийи тақозо қилган, Коммунистик партиянинг ишлаб чиққан жаҳоншумул режа эди.

Бунини эллик йилдан сал мўлроқ янги тарихий минизинг ўзи ибтолади берди. Бу давр ичида совет халқи шундай буюк ғалабаларни қўлга киритди, шундай юксакликларга кўтарилдики, бунини дунё яқлоқ кўриб турибди.

Бу даврда Урта Осиё совет республикалари, жумладан қўшиб Ўзбекистонимиз аввало улуг рус халқининг, шунингдек Ватанимиздаги барча қардош халқларнинг оғалари биродерлиги, бегарас ёрдами туйғули тароққийиетини олий нукталарига еттишти. У бутун йур ижтимоий формациясини сакраб ўтиб, социалистик ҳаёт чаманини яратди, эндиликда эса коммунизмнинг мушташам биносини меҳру-муҳаббат билан барпо этмоқда.

Халқимиз эришган бу оламшумул зафарлар ҳақида йўлар эканман, кўз ўнгимда улуг рус халқи намоян бўлади. Ботир, савоҳати, омонийдиган бағри кенг халқ! Унинг меҳр кўйишдан, муҳаббат чашмасидан баҳраманд бўлмаган бирорта инмиллат, элат бормикан Ватанимизда! У оғир кунларда ҳам, синов дамларида ҳам, қувончли айёмларимизда ҳам ҳаммиша ёнимизда бўлди. У халқининг қўлидан тутиб, уни ўзидан баркамол қилиб улғайтирди. У қолоқ халқларни ўзидан ётук, ўқтам қилиб ўстирди, улларга қанот берди, муруватини, оғалик меҳр-муҳаббатини заррача аямди.

Шу улуг халқ, шу азиз оғалимиз шарофати туйғули ҳам, биз капитализм деб аталмиш мудҳиш иллатнинг азоб-уқубатларидан халос бўлиб, феодализм тубаниликларидан социализм, коммунизм юксакликларига кўтарилдик. Шунинг учун ҳам Совет Шарқи халқлари ўз қадрдон оғалини ҳаммиша ардоқлайди, унга тақдирини ўқийди, унга қўлини бериб, устоз деб иззат-иқром қилади.

Совет Ўзбекистони оға русининг ана шундай буюк ёрдами билан тарихан қисқа давр ичида қўшдаё қароғон ЎзСпар маржони ўлкасига, сўлик шаҳарлар, обод қишлоқлар, пахтақайнар воқийлар дериғи, индустрияси, қишлоқ ҳўжалиги, маданияти, маорифи тилларда дoston бўлган гўзал, обод юртва айланди. Кенг тароққий санаот марказлари, бебаҳо қонлари, нефть ва газ дарёлари, «оқ олтин» хирмонлари, академия ва дорил-фунунари, маданият даргоҳлари билан шўхратлаган республикам жомолини кўз ўнгимдан ўтказар эканман, бу беҳад бойликларим, бу сўнгисиз хазиналарини халқимга инчот этган қудратли даҳо

қаршисида — Ленин генийси олдида, рус халқининг ақл-заковати элдида таъзим қиламан.

Қадимда бир шарқли доғишманддан, пўлатдан ҳам муштаскам, тоғлардан баянд, океандан чуқур, бурндан кучли, осмондан мувофиз нима! — деб сўраганлариде, у «дўстлик!» деб жағоб берган экан. Дононинг бу жағоби замирида инсониятнинг минг йиллик орзу умидлари, буюк ўтмишдошларимиз Навоий ва Пушкин, Руставели ва Низомий, Шевченко ва Фирдавсий, Абай ва Тўхтаев, Махтумқули ва Дониш, Фуркат ва Ҳамзаларнинг орзу-умидлари жам бўлганлигини яхши аёнлайман.

Совет халқларининг ленинча бузилмас дўстлиги, ҳамфикр ва ҳаммаслақлиги, бир бириндан қардошларча ёрдамини аямаслиги қандай мўъжизаларга қодир эканлигини бугунги Козогистон, Туркменистон, Тажикистон, Киргизистонда бўлган ҳар бир киши ҳам бутун қўлами билан ҳис қила олади.

Мана, қардош Козогистонимиз оғалиди. Утмишда сарбон-сарғардонлик билан кун кечирган, эзилган, қашшоқ бир ўлка. Унинг бийдай далавлари эгаси кўчиб кетган ҳовлидай бўм-бўш, ҳувуллай ётарди. Фаровонлик қайдаю, маърифат қайдаю? Бу гаплар қозоқнинг тушига ҳам кирмасди. Энди-чи! Энди бу дивр миллилард тонналар дона берадиган, санаоти туркирлаган, Менделеев жадалиданги барча бойликларини ўзиде муқаммас қилган олтин сандиқдай бадавлат юртва айланди. Қозоқнинг илму-маърифати олдида дунёнинг зўр алломоҳлари ҳам лол-ҳайрон қолади. Гўллуб яшаган санаот ва адабиёти қозоқ қалбиниң саодат торлари каби жанранглаб, унинг маданияти юксак қўнқиларга эришганини кўрсатади.

Киргиз дўстимнинг Таш-Шандай буюк бахти, тожик қардошнинг Норак ГЭСи қўшибдай нури қалби, туркман биродарининг Қорқум қаналидай зиллоқ, равон йўли, қорақалпоқ инимини равнақ топган ҳаёти — буларнинг барчаси ана шу дўстлик, рус оғам билан биродерлик, абадий ҳамкорлик шарофатидан ана шу дўстлик саодатидан!

Аҳил, муштаскам, ягона оила ҳисси совет кишиларининг буюк маънавий фазилати бўлиб қолди. Бу аҳиллик сакроларни гулистон қилиб, янги янги қонлар қўзини очиб, шаҳарлар ва ишоотлар қуриб, партияимизнинг тарихий режаларини амалга ошириб, мамлакатимиз бойликларига бойлик қўшаётди.

Бу дўстлигининг мўъжиза кучини бугунги Ташкентимиз жамоли ҳам кўзгудай ақс эттириб турибди. Эзилладан зарар кўрган шаҳарни гот қисқа мудат ичида тиклаган, унга янги ҳаёт, янгича кўр бағишлаган қудрат ҳам ана шу дўстликдир.

Аҳил ҳамкорлик жараёнида халқларимиз бир-бирлари маданиятларини ҳам тобора бойитмоқда. Узаро яқинлашуви ва жипслашуви процессида миллий маданиятлар янгича фазилатлар, янгича хусусиятлар билан зийнатланмоқда. Бу улугвор ишда дўстлик декадалар, театр фестиваллари ва кинофестиваллар, қардошлик учрашувлари муҳим роль ўйнаётди. Ўзбек ёзувчисининг китоби киргиз ўйини, қозоқ фильми ўзбек экранини, рус санъати тожини сакдасини, украин кўчи туркман қалбини яшатиб, бебаб турган экан — буларнинг бари ана шу дўстлигининг, қудратли Иттифокнинг, Коммунистик партияимиз ишларининг, Ленин голларининг буюк тантанаси, самарасидир.

Минглаб қироқлар билан нурланган улугвор буюк — Ленин музейига қараб турар эканман, ана шу фикрлар ҳаёлимдан ўтди, таъазурида жийла кўргазди. Бу музей ана шу ғалабаларининг жонли ҳикосаси, аниқ ва ёркин кўргазмаси бўлади. Бу буюк халқимнинг буюк Ленинга, яқинде муборак 100 йили Байрам қилинадиган улуг доҳийга, унинг порлоқ голларига абадий садоқатининг мангу тимсоли бўлади.

Олам-олам гам ҳам унга оз...

Олам-олам гам ҳам унга оз...

Ҳамид ОЛИМЖОН

САМАРҚАНДА

ЎЛМАГАН-КУ УЛ

(ПАРЧА)

Кўп эсиндир олам ва унда
Кўп буюклар ўтгандир, бироқ
Бироқ Ленин тарих сўнгйда
Буюклардан чиқди буюкроқ,
...Менг йилларни қийнаган
жумбоқ,
Унинг ақли билан топилади:
Чирик, қонхўр тузумнинг шу
чок,
Эшиклари тақ-тақ ёпилади.
Хароб бўлган зўр бир дунёни
Бўронлардан олиб ўтди ул,
Зулмага қарши қўзғолди қоним,
Бир ўт ёқиб, шу он этди қул,
Йўлга солди ўзи бўлиб бош,
Ва одамга бахт берди уша,
Оиларга нон, кийим, усти-бош,
Ерсизларга ерин ҳаммиша...
Улуг Пётр, Наполеонлар
Денгиздан бир томчиқлар, холос.
Буюк фотех бўлган Искандар
Чавандозга қамқидан, холос.
Инсонга ўт ўқирлаб берган
Прометей бўлганда ҳаёт,
Бутун тани бўлса ҳам кишан,
Уни кўриб ёзарди қанот...
Агар худо бўлган тақдирда
Айтганига қулоқ солурди,
Орқасидан судралиб ерда
Ҳар кун минг-минг сабоқ
олурди.
Ана ўша солди бу гамин,
Ана шунин олдн — бу ўлим.
Ленин кетди, бутун оламин
Қайғуларга солди бу ўлим,
Ҳар қанчалик мотам унга оз,
Олам-олам гам ҳам унга оз...

УМУМЖАЛК МУҲАББАТИ ФОНУС

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ташкилотчиси, дунёда биричи Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин бутун сиймоси, олижаноблик, камтарлик каби чин инсоний фазилатлари, Октябрь революцияси, социализм ва коммунизм учун курашдаги изчиллиги билан бутун дунё меҳнаткашларининг энг сеvimли, энг ҳурматли устози ва йўлбошчиси бўлиб қолди. Қуйида эълон қилинаётган ҳужжатлар мамлакатимиз халқларининг қадрдон Ильичга меҳр-муҳаббати, шонли Коммунистик партиямизга чекиз ишонч туйғуларини билан тўлиб-тошган!

(Келтирилган ҳужжатларнинг аксарияти 1924 йилга оид)

ТОШКЕНТ. Шайхантахурда. (Хозирги Навоий кўчаси) Ўзбек катрионалари тўғлинишди. Соч-соқоллари оқарган нуруний қадрилар мотам байроқларига, қадрдон йўлбошчимиз портретига тартулиб йиллар эдилар. Жулдуз чопон кийган бир батрак янгит кексалардан бирининг олдига келиб: «—Ота, Ленин юки эди! — дея сўради.

— Болам, наҳотки Ленинни билмасанг, деб жавоб берди, қария,—қоронғуда фонусни кўрагини борди... Шу фонус кўриниши билан ҳамма унинг олдига боради!... Ҳа, Ленин ҳам бамисоли шундай фонус эди».

М Е Х Р

Раислик қилувчи Любимов, секретарь А. Абрамов.

ФЕДОРОВ. Ильичнинг қисқача тарихнам ҳолини унинг болаларга меҳр-муҳаббатини аниқ етдирувчи ёрқин мисоллар асосида ҳикоя қилиб беради.

Ильичнинг авлоди борми, деган савол тушди.

РАИСЛИК ҚИЛУВЧИ: Авлодлари бор. Бу авлод биз — Совет республикасининг болалари. Ҳамма Лениннинг болалари.

КАРПИЧ: Азиз болалар, ҳозир бутун Совет Россиясида ана шундай мотам мажлислари ўтмоқда. Ҳамма буюк дохилини, мазлумлар дохилини эсламоқда. Ленин имамдан вафот этди! Ленин, болалар, кўп ишлардан вафот этди. Бутун умрининг энг яхши ишларини чор ҳукуматининг ҳукми билан турмаларда, узоқ Сибирда ўтказди. Ҳаддан ташқари оғир ақлий меҳнат натижасида миясига қон қуюлиб, вафот этди.

Ленин вафот этди, у энди йўқ! Ленин болаларининг ҳар бирда Лениннинг бир заррачаси бор. Ҳамма болалар Ленинчилар бўлиб, у бошлаган ишни давом этдирадлар.

[1 ва II босқич мактаблари ўқувчиларининг азиз дохили Владимир Ильич Ульянов (Ленин) вафотига бағишланган мажлисида]

РКП(б) Марказий Комитетининг 1924 йил 21 январдан 22 январга ўтар кечаси шошилинч равишда чақирилган Пленуми партияга, барча меҳнаткашларга қарата мурожаат қабул қилди. Мурожаатда қуйидагиларни ўқиймиз:

ҲАҚҚОНИЙ ВА ЧЕКИЗ НАФРАТ, ТОҒЛАРНИ ЛАРЗАГА КЕЛТИРА ОЛАДИГАН РЕВОЛЮЦИОН ШИЖОАТ, ОММАНИНГ ИЖОДИЙ КУЧЛАРИГА БЕНИХОЯ ИШОНЧ, УЛУҒ ТАШКИЛОТЧИЛИК ГЕНИЙСИ, — БУ ХИСЛАТЛАРНИНГ ҲАММАСИ ЛЕНИНДА ЖУДА ЯХШИ ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПДИ. ЛЕНИН НОМИ ҒАРБДАН ШАРҚҚАЧА, ЖАНУБДАН ШИМОЛГАЧА ЯНГИ ДУНЕ СИМВОЛИ БЎЛИБ ҚОЛАДИ».

«... ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ШАРҚНИ ОЗОД ҚИЛИШ ИШИНИ ЎЗИНИНГ БУТУН ҲАЕТИ БИЛАН, ҲАҶОН РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ ИШИ БИЛАН БОҒЛАГАН БИРИНЧИ КИШИ БЎЛДИ. БИЗ ЧЕКИЗ ЖУДОЛИК ГАМИ БИЛАН ҚАЙ-ҚУРМОҚДАМИЗ. БИЗ ҲАР ҚАНЧА ҚАЙ-ҚУРСАК ҲАМ, БУ ҚАЙ-ҚУ ПАРТИЯМИЗНИНГ ДОҲИММИЗ ВАСИЯТ ҚИЛИБ ҚОЛДИРГАН ИШЛАРИНИ МУҚАММАЛ БАЖАРИШГА БЎЛГАН БУКИЛМАС ИРОДАСИНИ БУШАШТИРА ОЛМАЙДИ...».

(Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг «Коммунистик партиянинг ҳамма аъзоларига» Мурожаатидан).

Қ А Л Б Н И Д О С И

Қўқонда Ленин хотирасига бағишланган митингда бир неча минг хотин-қиз тўланди. Уларнинг ҳаёжон тўла юзларида барча ерди миллат хотин-қизларининг қўлидаги ЮРАКСУЗЛАРИ ИФОДАЛАНДИ: «У ХОТИН-ҚИЗЛАР БИЛАН ЭРНАКЛАРИНИНГ ТЕНГ ХУҚУҚЛИГ ШИОРИНИ КЎТАРИБ ҚИЛКИН ВА УНИ АМАЛГА ОШИРИДАН ДОҲИММИЗ ЭДИ; У ЧУРИЛИК ВА АЗОБ-ЎҚУБАТДАН ҚУТУЛИШ ЙЎЛЛАРИНИ КУРСАТИБ БЕРГАН УСТОЗИМИЗ ЭДИ. БИЗ, ЎЗБЕК ХОТИН-ҚИЗЛАРИ СЕН КУРСАТГАН ЙЎЛДАН БОРАМИЗ».

Б И Р кун Бухоро делегацияси чиниб кетганидан кейин, Владимир Ильич олдига тушибди. Овдат учун натадиган вақтда кабинетнинг мажлислар зали томонидан кириладиган эшиги ичкаридан берилб қўйилганлиги маълум бўлди. Биз, бошқа эшигини кўришдан турган ВЧК ходими берилб қўйган бўлса керак, деб ўйладик. Владимир Ильичнинг топшириқлари бажарилмай қолишдан ташвишга тушиб, биз жон-жаҳдимиз билан эшигини тақиллата бошладик. Бир неча минутдан кейин эшигини кулимсираб турган Владимир Ильичнинг ўзи очди. У миллий бухори чопон кийиб олган эди. Владимир Ильич унга бухорликлар соғва қилган бу чопонни кийиб кўраётган экан.

(В. И. Ленин ҳақидаги хотиралардан).

нинг таклифномасини топшириб, уни маҳаллий ташкилотлар номидан табрик-ладик. Ильич олдига беш минут бўлгач, ҳаммамиз у билан ўйниб хайрлашдик. 60 яшар ишни ўртоқ Кузнецов энг кейин хайрлашди. Улар икки минучта бир-бирларини қўйиб юбормай, қучоқлашиб турдилар. Кекса Кузнецов кўз ёшини тўхтатаолмай нуқул қуйидаги сўзларни такрорлар эди: «Мен темирчи ишчман, Владимир Ильич, Мен темирчман. Сиз чизиб берган режаларининг ҳаммасини темирдек мустаҳкам қилиб рўбга чиқарамиз».

ТЕМИРДЕК МУСТАҲКАМ

1923 йил 2 январь-кун бегоб Ильич Глухово мануфактура фабрикаси ишчилари делегациясини қабул қилган эди. Шу делегация аъзоси Холодова эсдаликларидан бу унутилмас учрашув тўғрисида қуйидаги ҳаяжонли воқеани баён қилади: «... Ильич бизнинг олдимизга жилмайиб чиқди. Бизга яқинлашгач, чап қўли билан кепкасини олди, сўнгра уни ўнг қўлида тутган ҳолда биз билан чап қўлини бериб кўришди. Биз хурсанд бўлганимиздан ўзимизни тугулмай қолдик ва бодалардек хўнграб йиллаб юбордик. Ильичга ишчилар ва завод бошқармаси-

нинг таклифномасини топшириб, уни маҳаллий ташкилотлар номидан табрик-ладик. Ильич олдига беш минут бўлгач, ҳаммамиз у билан ўйниб хайрлашдик. 60 яшар ишни ўртоқ Кузнецов энг кейин хайрлашди. Улар икки минучта бир-бирларини қўйиб юбормай, қучоқлашиб турдилар. Кекса Кузнецов кўз ёшини тўхтатаолмай нуқул қуйидаги сўзларни такрорлар эди: «Мен темирчи ишчман, Владимир Ильич, Мен темирчман. Сиз чизиб берган режаларининг ҳаммасини темирдек мустаҳкам қилиб рўбга чиқарамиз».

ДАЪВАТ

«Ўртоқлар! Барча меҳнаткашлар жипслашгандагина Лениннинг ўрнини босишлари мумкин. Ленин вафотидан кейин партиямиз сусаймасдан, балки тагин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб бораётганлигини энди бутун капиталистик Европа ўз кўзи билан кўрсин!».

«Ильич вафот этган бўлса ҳам, Коммунистик партия ўз сафларини янада мустаҳкам қилиб жипслаштириши. Партия сафларида маюсликка ўрин йўқ! Барча соф виждонли ишчилар, Компартия сафларига киришгиз!».

(Тошкентдаги биринчи давлат тегинома ишчилари йнгилишининг резолюциясида).

«АЗИЗ ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ, ТУРКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ СЕНИНГ СОҒАГАНИНГА ҚУВОНИБ, ҚИЗГИН КОММУНИСТИК САЛОМ ПУЛЛАВДИ. МАЗЛУМ ХАЛҚЛАРИНИ ОЗОДЛИККА ЧИҚАРИШ УЧУН ҚУРАМ-ТОЛМА ОЛИБ БОРИЛАВТИГАН КУРАШДА ЯНГИ, ДАДИЛ КУЧЛАР ЭНДИ СИРА ҲАМ БУШАШМАСИН!».

(Туркистон Компартияси VII конференцияси делегатларининг Ленинга йўллаган телеграммасидан).

МИРЗАЧЎЛЛИКЛАР АҲДИ

Тошкент, ТКП Марказий Комитети, ТКП область Комитетига, «Турсправда» редакциясига.

Ҳаёжон Пролетариатнинг дохили, си Владимир Ильич Ульянов (Ленин)нинг тўсатдан вафот этганини ҳақидаги хабар юзасидан резолюция.

Биз Мирзачўл меҳнаткашлари Ҳаёжон пролетар революциясининг дохилиси Владимир Ильич Лениннинг вафот этганини муносабат билан чуқур қайғурмоқдамиз. Қайғуриш билан бирга шунга ҳам ишончимиз юмшли, ўртоқ Ленин давронда қолган ўғил ва қозлаб ҳодимлар билан у белгиланган йўлдан бошлаб коммунистик галабасига олиб йеладилар. Ишонч билан, Москвадан иш кўраётган Советларнинг Бугурироссида съезди ўртоқ ЛЕНИН тамонидан белгиланган йўлларни қадромоню муваффақиятлар билан амалга оширадиган ҳамда наҳон империализмга қарши у бошлаб берган ишлар мукамал бавариладил.

Биз Мирзачўл ташкилотини уезднинг барча меҳнаткашлари билан ҳаминҳат бўлиб, Ҳаёжон пролетариати ва меҳнаткашлар манфаатларини ҳимол қиламиз.

Мирзачўл уезд комитети барча меҳнаткашлар билан бирга Ҳаёжон пролетариати учун оғир жудонинг юз берганидан чин юракдан қайғурмоқда ва ҳасамед қилгани, у бошлаган Ҳаёжон социал революциясини ишнин охиригача етказилади. Ҳаёжон империализми дунисининг тўсатдан вафот этганини учун буюк курашчи ўлган билан унинг голлари ҳам ўлди, деб ўйламасин. Иўқ, унинг голлари меҳнаткашлар қалбиде асло ўлмайди. Бу голлар доим яшайдиган учинчи Интернационал раҳбарлик қилаётган пролетариат монархизм подполсени давриландоқ меҳнаткашлар ҳузури учун Владимир Ильич бошлаган революцион кураш ишнин охирига етказилади.

Ҳаёжон революциясин буюк дохилининг ишорлари бўлича, бир-биринча сўзларининг миллий масала бўлича, Шарининг меҳнаткашлар оммасини озоД қилиш ҳамда Шарда социал революциясини чукурлаштириш бўйича қабул қилган қарорлари реал натижалар берди, ТКП, шу жумладан Мирзачўл ташкилотини Шарда Ҳаёжон социал революциясин давросинини очди учун улуғ дохили бошлаб берган ишни булдан кейин ҳам давом эттиравелади.

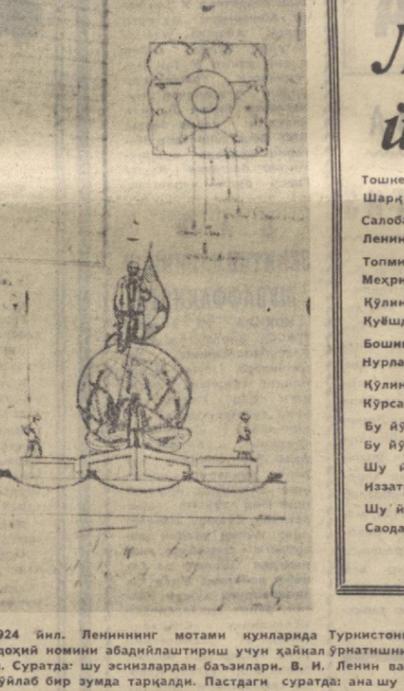
Мирзачўл меҳнаткашлар оммасининг ишнин ишчилар митингиде қабул қилганин,

Тошкент деман бу, Шарқ дарвозаси, Шарқ тугул эақонда бер овозаси, Салобат-ла наҳдин кўтарган ҳайнал, Ленин ҳайнали-ла бу шаҳар сайнал — Топмишдир абадий файи-ла сурур, Меҳри-ла наслига боимонда мағрур, Қўлини кўтарган тинка кўёшга, Кўшдан нур олиб сонғандай бошга. Бошим тўтиб ҳар чоқ қиламан таъзим, Нурларга нўмилган бу шаҳри азим. Қўлини кўтариб кўрсатмиш йўлим, Кўрсатган йўлдан талпинар кўнгим. Бу йўлда кезманда баҳор нафаси, Бу йўлда дўстлигининг меҳр ва саси. Шу йўлдан топдим мен бахт-инболимни Иzzатим, шарофим ва камолимни. Шу йўлдан топдим мен мангу муҳаббат. Саодат йўлидир мен учун абад.

ГАЙРАТИИ

Халқ ижодининг бу намуналари В. И.

Ленинга юксак эътиқод рамзидир

1924 йил, Лениннинг мотами кўнлариде Туркистоннинг турли районларидан Тошкентга улуғ дохили номини абадийлаштириш учун ҳайнал ўрнатилиши тақдиф қилиб кўнгина эскилар юборилди. Суратда: шу эскилардан баъзилари, В. И. Ленин вафот этганини ҳақидаги хабар мамлакат бўйлаб бир зумда тарқалди. Пастдаги суратда: ана шу кўнлар ҳақидаги хотира сатрлари.

Ленин йўли

Тошкент деман бу, Шарқ дарвозаси, Шарқ тугул эақонда бер овозаси, Салобат-ла наҳдин кўтарган ҳайнал, Ленин ҳайнали-ла бу шаҳар сайнал — Топмишдир абадий файи-ла сурур, Меҳри-ла наслига боимонда мағрур, Қўлини кўтарган тинка кўёшга, Кўшдан нур олиб сонғандай бошга. Бошим тўтиб ҳар чоқ қиламан таъзим, Нурларга нўмилган бу шаҳри азим. Қўлини кўтариб кўрсатмиш йўлим, Кўрсатган йўлдан талпинар кўнгим. Бу йўлда кезманда баҳор нафаси, Бу йўлда дўстлигининг меҳр ва саси. Шу йўлдан топдим мен бахт-инболимни Иzzатим, шарофим ва камолимни. Шу йўлдан топдим мен мангу муҳаббат. Саодат йўлидир мен учун абад.

ГАЙРАТИИ

1919 йил январь воқеаларининг қурбонлари дағи отилган ўртоқлар мазориде 1924 йил 24 январь кунин ишчилар, қизил аскарлар, мактаб ўқувчиларидан иборат миғларча киши тўланди. Митинг қатнашчилари «Туркистон республикасининг барча меҳнаткашларига» Мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда, жумладан бундай дейилган эди:

«Шарқнинг мазлум халқларини озоД қилиш тўғрисида... ўртоқ Лениннинг қолдириган васиятларини биз муқаддас билиб охиригача етказамиз.

Биз ҳаммамиз бир гайратимизга ўн гайрат қўшиб, бир кучимизга ўн куч қўшиб меҳнат қилишимиз лозим. Шундай ишлаганимиздагина, шундай одаддан ташқари биринч вужудга келтирилгандагина биз ўлмаё Ильичнинг улуғ ақлига муносеб иш қилишимиз мумкин.

Ленин вафот этди. Ленин Лениннинг васиятлари миллион-миллион ишчиларининг, деҳшонларининг қалбиде абадий яшайдилар.

...Маюсликка берилай, коммунизм сари олга! Ленин байрогини балад кўтарайлик!»

А Х Д

1919 йил январь воқеаларининг қурбонлари дағи отилган ўртоқлар мазориде 1924 йил 24 январь кунин ишчилар, қизил аскарлар, мактаб ўқувчиларидан иборат миғларча киши тўланди. Митинг қатнашчилари «Туркистон республикасининг барча меҳнаткашларига» Мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда, жумладан бундай дейилган эди:

«Шарқнинг мазлум халқларини озоД қилиш тўғрисида... ўртоқ Лениннинг қолдириган васиятларини биз муқаддас билиб охиригача етказамиз.

Биз ҳаммамиз бир гайратимизга ўн гайрат қўшиб, бир кучимизга ўн куч қўшиб меҳнат қилишимиз лозим. Шундай ишлаганимиздагина, шундай одаддан ташқари биринч вужудга келтирилгандагина биз ўлмаё Ильичнинг улуғ ақлига муносеб иш қилишимиз мумкин.

Ленин вафот этди. Ленин Лениннинг васиятлари миллион-миллион ишчиларининг, деҳшонларининг қалбиде абадий яшайдилар.

...Маюсликка берилай, коммунизм сари олга! Ленин байрогини балад кўтарайлик!»

(Саҳифани «Совет Ўзбекистони» газетасининг штатсиз ходими, тарих фанлари кандидати, доцент К. ОТАМИРЗАЕВ тайёрлади)

ПАРТИЯГА ЛЕНИНЧА ЧАҚИРИҚ ТАРИХИДАН

РКП(б) Марказий Комитетининг 1924 йил 29—31 январда бўлиб ўтган Пленуми ишчиларининг шонли Коммунистлар партиясига киришга зўр иштиек билан иштиабтанларини назарда тутиб, ЛЕНИН ЧАҚИРИҒИ ўтказишга қарор 2—3 баравар ўсди.

Пленум улуғ дохили вафоти кунлари ўн минглаб ишчилар, илгор меҳнаткашларининг болор эшиклари сағида бўлишга иштиабдилар. Бу — буюк Ленинга чекиз садоқат ва хўрват ифодаси, деб таъкидлади. Яна ва коллектив бўлиб партияга кириш учун берилган арзилар, улардаги қалб сўзлари — омма РКП(б) теваригига янада маҳкамроқ жипслашишга тайёр эканлигини кўрсатди.

Пленум партия ташкилотлари олдига «... ишлаб чиқариш ишчиларини партиямиз сафларига жалб қилиш юзасидан гайрат билан кенг кампания ўтказиш» вазифасини қўйиб, қуйидаги сўзлар билан мурожаат қилди: «Станокда ишловчи ишчилар, пролетар революциясининг собит қаддам тарафдорлари, РКП(б)га киришгилар! Пролетарлар! Партия сафларига энг яхши, пешқадим, соғдил ва жасур жангчиларингизни юборинглар!».

Ўзбеклар, тожиқлар, қирғизлар, туркиманлар, қозилар, қорақалпоқлар катта оғалари бўлиш рус ишчилар синфи камунасдан руқлиниб, ораларидан энг илгор ишчилар ва камбағал деҳшонларини партия сафларига қўйладилар. 1924 йил 15 апрелга келиб арзиз берганларининг сонин Сирдарё области (ҳозирги Тошкент шаҳри

шу область тарихида эди) бўйича 5000 кишидан; Фарғона области бўйича 2000 кишидан ошди. Партия эҳеяқларидеги коммунистлар сонин кескин кўпайди. Қизил Ровот, Красноводск, Когол партия ташкилотлари 2—3 баравар ўсди.

Тошкент пролетариатининг Ленин чақирғи кўнларидеги намунаси айнисиз диққатга сазовор. Пойтахт партия ташкилотлари чиниққан ишчилар эвазига янада мустаҳкамланди. Ильич вафотидан кейини 2—3 ҳафта ичкадаёқ 2335 эркак ва аёл ишчилар партияга киришини истаб арзиз берди.

Чақирғи кўнларидеги Марғилон уездин қишлоқ коммунистларининг сонин 335 кишига, Қўқонда— 335 кишига, Наманганда — 185 кишига, Хўжаанда — 112 кишига кўпайди.

Туркистонда Ленин чақирғининг ажуларни буюк йўлбошчи, оташин курашчи ва устоз ишонч рамиз бўлди. 8113 киши партия сағига қаб қилинди. Бу билан Туркистон болшевикларини сағида ишчилар сонин 174 процентга, батраклар сонин 446.8 процентга кўпайди. Энг муҳим натижа шу эдикки, Ленин партияси сағига 1924 йилда Туркистонда 10.397 киши қабул қилинди.

Ленин чақирғи кўнларидеги партияга қабул и лигналар буюк дохили васиятларининг зўр гайрат ва сидқидиллик билан бажара бориб, мамлакатимизда социализм галабасини таъминлашдек буюк ишга улкан ҳисса қўшдилар.

Совет халқи Ленин ишини давом эттириб, Коммунистик партия раҳбарлигида ўз сафларини тагин ҳам маҳкамроқ жипслаштирмақда, СССР халқларининг қардошлиги ва дўстлигини мустаҳкамламақда.

(Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига» Тезисларидан).

ҚИЗИЛ АСКАР СЎЗИ

Халқнинг шонли Коммунистик партияга бўлган ишонч ва меҳр-муҳаббати Владимир Ильич вафотидан кейин яна ҳам кучайди ва мустаҳкамланди. Рўй берган жудонликка ўн минглаб ишчилар ўз хоҳишлари қалб амби била партия сағига, Ленинни гвардиячилар сағига кирдилар. Қўйида шу ҳақдаги хўнжаклардан ларчалар ўқийсиз: «...партия сезилди до-

хили васиятларини бажарганлиги тўғайлигига биз чоризм харобалари ўрнида ишчи ва деҳшонларнинг қудратли Республикасини кура олдик ва кўрмоқдамиз.

Бутун партиясиз бўлган мен Компартия сағига қираман ва барча соғдил ўртоқларини мейдан ўрнат ишга чақираман».

Партиясиз қизил аскар.

„ОЛТИНЧИ ИЮЛЬ“

ТЕАТР

Ленин. Бу сўзда олам-олам маъно бор. Бутун бир давр — энг...

лангоч. Ёш совет давлатига 14 мамлакат ҳужум қилиб, натта...

эди. Мана шундай оғир шароитда, сўз эсварага қарши курашда...

ағалайди. Ҳар инки персонажнинг ҳам ўз имамига юклатилган...

ган гоийи тўла-тўқис очиб беришга муваффақ бўлган. «Завод партияси»да эсвара вақоли Черепанов...

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН 6.15 — Тошги концерт, 8.25 — Ҳалқ талентлари концерти, 9.30 — Д. Ганжиев Квартет, 9.50 — «Абадий барҳат» деган сўхбат...

ТЕАТР

НАВОИ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ КАТТА ТЕАТРИДА 21/1 Июль, 22/1 да Севилья сартоши.

ҲАМЗА НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИИ ДРАМА ТЕАТРИДА 21/1 Июль, 22/1 да Севилья сартоши.

УМУҚИМНИ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 21/1 да Музи снх, 22/1 да Бағри тош.

УЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/1 да Учмичи оруз, 23/1 да Освемич жаллодлари.

Севийшанлар — «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК», НАВОИ номли (кундуз) ва кечуруни.

«ШЕКИД» (беш соат 6, 8, 10 да), САЪБАТ САРОНИ (кундуз соат 1 ва 3 да).

Фантомас (кундуз ва кечуруни) Ули маусум (2-серия, кундуз соат 3 ва кеч 9 да) — «СПУТНИК».

Гузал маликам (2-серия) — САЪБАТ САРОНИ (кундуз соат 5.15, кеч 8.30 минутларда), «ЧАП-КА» (кундуз соат 2.40, 5.45 ва кеч 8.30 минутларда).

Озод туғилган — «УЗБЕКСТОН» (кундуз ва кечуруни). Видеолуш — «УЗБЕКСТОН 25 ИЛЛИГИ» (кундуз ва кечуруни).

Чангчугун — катта илон — «КОМСОМЛ 30 ИЛЛИГИ» (кундуз ва кечуруни).

Пистрима — «ТОШКЕНТ СОВЕТТИНИНГ 50 ИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва 4 да).

Унинг исми Роберт — САЪБАТ САРОНИ (ортаб соат 11 да).

ЛЕНИН 91 ГОДИЛЕЙИГА КҮН ҚОЛДИ

ЭЛЛАРДА ВА ДИЛЛАРДА

ЛЕНИНЧА ЯШАШ ВА ИШЛАШНИ ЎРГАНИШИЗ

ПОЛЬША. Варшавадаги В. И. Ленин музейи оқини кундан-кунга қўлайиб бораётди. Мақсад — йувачиларни, заводларнинг делегациялари ва бошқа шахарлардан келган меҳнатчилар музейдаги «В. И. Ленин Полшада», «Улуг Октябрь социалистик революциясининг йўли», «В. И. Ленин тутилган кунининг 100 йиллигига» деган экспозицияларни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Суратда: музей залларидан бирида. ЦАФ-ТАСС фотоси.

ЮБИЛЕЙ ОЛДИДАН

НЬЮ-ЙОРК. «Уй-жой етишмаслиги 1970 йилда несини сиёсий характерга эга проблема бўлиб қолса керак» деб ёздаи «Форчун» журнали.

У Т А Н ЛАГОСГА КЕЛДИ

ЛАГОС, 19 январь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан неча Ажинданан бу ерга келди.

Б А Р ЗЕНИТЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

КОҲИРА, 19 январь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг зенитчилари неча Исроилининг «Снайк» типидagi бир самолётини уриб таширдилар ва инкичишини шинластангирдилар.

МИЛЛИЙ МУДОФАА КЕНГАШИ ТУЗИЛДИ

ТРИПОЛИ, 19 январь. (ТАСС). ЛНА агентлиги хабар берди: Ливия Араб Республикасининг революцион кенгаши миллий мудофаа кенгаши тузиш тўғрисида фармон чиқарди.

ПОСТРАХ ГРАЖДАНЛАР ДИҚКАТИГА!

1970 йилда СССР Олий Совети томонидан қабул қилнган мажбурий онлади страхование йонунга мувофиқ УЗБЕКСТОН ССР страхование органлари

1970 йилнинг 1 январидан бошлаб МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕГА ХИРАДИГАН ГРАЖДАН ХУЖАЛИКЛАРИНИНГ МОЛ-МУЛЛАРИНИ ХИСОБГА ОЛИШГА КИРИШДИЛАР

Граждан хўжаликларига қаршн мол-мулклардан куйндагилари мажбурий страхованиега қабул қилнади:

Доимий белгиланган жойда қурнган, деворлари бўлиб, томи ёшлган иморатлар;

Қорамоллар й олиндиан, отлар 1 ёшдан 18 ёшгача, қўйлар, эчкилар, тузлар, ашклар ва хачирлар 1 ёшдан, чўчқалар эса 9 ойликдан бошлаб.

Мажбурий страхование тўловлари миқдори давлат страхование инспекцияси томонидан ҳисобланн шундан сўнг 136-форма страхование гувоҳномадига ҳисобланган тулов суммаси кўрсатилиб страхование қилдирувчига топширилади.

Шунга асосан страхование қилдирувчлар тўловларини Гострах органларига тўлашга мажбуридилар.

Мажбурий страхование тўловларининг 50% майга қадар, қолган 50% 1970 йилнинг 1 септябрга қадар тўлашни лозим. Страхование тўловлари куйнда кўрсатилган жойларга тўланади:

қишлоқ жойларда ишовчи гражднлар — меҳнатнашлар депутатлари қишлоқ советига,

шаҳар жойларда ишовчи гражднлар — илаб турган меҳнатчилар инспекцияси бакин муассасаларига, омонат насасаларга ва давлат страхование инспекциясининг инспекторлари ва страхование агентларига.

Бундан ташқари қишлоқ жойларда ва шаҳарларда ишовчи гражднлар мажбурий страхование тўловларини Гострах инспекциясининг СССР давлат банк муассасаларидаги сўхтига почта орқали перовод қилиб юборишлари ҳам мумкин.

Ўз муддатда тўланмаган мажбурий страхование тўловларига ҳар кун учун 0,1% миқдорда пеня ҳисобланн қабул қилнади.

ГРАЖДАНЛАР! Мажбурий страхование тўловларини муддатдан олдин тўлашга ҳаранат қилинг, тўловларини боқимда бўлиб қолмишга йўл қўймагиз.

САЪБАТ САРОНИДА 21 ЯНВАРДАН БОШЛАБ ЯНГИ РАНГЛИ КЕНГ ФОРМАТИ, 2 СЕРИЯЛИ БАДИЙ ФИЛЬМ «ГУЗАЛ МАЛИКАМ» НАМОНИ ҚИЛИНАДИ «УОРКЕР БРИВЕР» (АНШ) «ИНОУДИА» МАКСУЛОТИ. Бу музикали фильм Бернард ШОУНИНГ «ПИГМАЛИОН» пьесаси асосида экрналаштирилган.

Бош ролни машур кино-артистки ОДИР ХЕНБЕРН имро этган. Коллектив бўлиб кўриш учун лавналар қабул қилнади. Олдинда билет сотиш насаси эртаб соат 10дан кеч 3 прмгача очик. Справка учун телефонлар: 14-68-18 44-21-74.

МАРКАЗИЯ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА («Ешлик» спорт аренасида) 21, 22, 23, 24, 25 январда БАСКЕТБОЛ «А» класс номандалари (арклар) ўртасида СССР БИРИНЧИЛИГИ УТҚАИЛАДИ. Кундуз соат 5 прмда бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 21 январда КРИМ-ТАТАР «ХАЙТАРМА» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТЛАРИ Ансамблининг бадиий раҳбари — Илс БАХШИШ. Бош балетмейстери — Аним ДЖЕМИЛОВ. Концерт кеч соат 8 да бошланади.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ. Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОК» кўчаси № 26. Редактор Урибосаровлар — 337914 339323. Матбуа секретари — 334455. Матбуа секретари ўринбосарлари — 337283. Партия гурӯҳи — 334444. Марканизм-ленинизм назарияси пропаладга кириш — 331216. Халқро қабт — 337804. Коммунистн гарбия — 331455. Сановат кнйялат куйриш ва транспорт — 334780. Совет куйишн — 332258. Кишлоқ хўжалиги — 337804. Адабиёт ва санъат — 332226. 337221. Фан мактаб ва олий ўқув орталари — 334451. Махаллий «хобро» ва спорт — 332347. Очмавий ишлар ва қатар — 338678, 333563. Илтириция — 334524. Стенография — 337343. Коррентура — 337182. Эълонлар — 338142. Коммуғатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254. Урганч 54. 55. Гулистон — 22-08.